

แปลก ๆ?

แปลกแปลก?

มันแปลกแปลกเดะ

แปลก ๆ? แปลกแปลก?

ตี?
ยังไงอยู่ตี ตี?
ตี?

TYPHOON

Isan Speech Transcription Convention

แนวทางการถอดความ
สำหรับภาษาอีสาน

กรุงเทพฯ?

เข้ากรุงเทพมาจักปีแล้ว

กรุงเทพ?

บ่อ?

เพื่นอยากอู้แม่นบ บ่อ?

บ? เมา? บ่อ?

Isan Speech Transcription Convention

แนวทางการถอดความสำหรับภาษาอีสาน

adisai@scb10x.com, anongnard@kku.ac.th, supakitb@kku.ac.th

October 2024

จุดประสงค์.....	1
ที่มา.....	1
แนวทางการถอดความ.....	1
กรณีทั่วไป.....	1
กรณีเฉพาะในภาษาไทย.....	2
ตัวอย่างเทียบเคียงการถอดความสำหรับภาษาอีสาน.....	7
ตัวอย่างการถอดความ.....	14

จุดประสงค์

เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการถอดความภาษาอีสานที่ใช้ระบบ 6 วรรณยุกต์ในสถานการณ์ต่างๆ ตามไฟล์เสียงที่ได้รับ

ที่มา

การเขียนหรือถอดความตามลิ้งที่พูด ในสถานการณ์การพูดจริง ไม่สามารถถอดความตามลิ้งที่พูดได้อย่างตรงตัวหรือสามารถเขียนได้หลายแบบ ลังผอล ให้ผู้อ่านต้องคาดเดาข้อความเป้าหมายซึ่งอาจจะแตกต่างกันไป แนวทางที่กำหนดขึ้นนี้จะช่วยให้ทุกคนสามารถถอดความออกมากได้ในทิศทางเดียวกัน

แนวทางการถอดความ

กรณีทั่วไป

- ถ่ายถอดความตามหลักการสะกดที่กำหนด ในแนวทางการสะกดคำภาษาอีสาน
- ไม่ใช้เครื่องหมายวรรคตอน ไม้ยมก หรือตัวเลข (ยกเว้นจุด ในตัวย่อและกรณีที่เป็นชื่อเฉพาะ)
 สล. จำนวน 200 คนเดินเข้าฯ ออกฯ ร้านเซเว่นอีเลฟเว่น
 สล. จำนวน สองร้อย คนเดินเข้าฯ ออกฯ ของร้าน 7-Eleven
- หากเจอคำที่มีเสียงปฏิภาคที่ทำให้เกิดการสะกดที่ไม่เหมือนภาษาไทยกลาง ให้ลากคลุมข้อความส่วนนั้นในช่องสำหรับถอดความ (transcription) และเพิ่มการสะกดแบบภาษาไทยกลางในช่อง Add Standard Thai spelling of ... และกดปุ่ม add หรือ enter ที่แป้นพิมพ์ โดยส่วนที่ลากคลุมจะปรากฏคู่คำใน Spelling Correspondence ส่วนรายการเสียงปฏิภาค (หน่วยเสียงที่สอดคล้องกันระหว่างภาษาถิ่นหนึ่งกับอักษรถิ่นหนึ่ง อาย่างมีระบบ) และการสะกดคำสำหรับภาษาอีสาน ให้อิงตามแนวทางการสะกดคำภาษาอีสาน

ObGcZPkdyO8_847.616_850.688_denois ...
11 Nov 2024, 15:43

Transcription: ช้างต่ายทึ้งโต
Add Standard Thai spelling of ໂຕ
ตີ່
Add

Spelling Correspondence: ช้าง = ช้าง x

Assigned 00.00 / 03.07 ▶

- d. เว้นวรรคตามความเหมาะสมโดยอิงตามหลัก **ราชบัณฑิตยสถาน** ยกเว้นเรื่องเว้นวรรคให้ญี่กับเว้นวรรคลีก ในที่นี้ให้ใช้การเว้นวรรค 1 เดียวเสมอ
- โดยทั่วไปเว้นวรรคเพื่อแบ่งว่าลีหรือประโยชน์ เช่น
 - เช้านี้อากาศดี จะออกไปเที่ยวที่ไหนดีนะ
 - เพื่อแบ่งรายการคำหรือกลุ่มคำ เช่น
 - ของดีที่ต้องเตรียม_ ได้แก่_ สมุด_ ปากกา_ และดินสอ
 - เว้นหน้าและหลังตัวย่อ
 - กีดปี_ พ.ศ._ อะไรครับ
 - หากเป็นตัวเลขหลายตัวต่อกัน ให้เว้นวรรคตามที่ผู้พูดหยุดจริง
 - “สน.ใจดีต่อ<เว้น>คุณย์แปดสี่<เว้น>สามหกสอง<เว้น>สามหกสองสี่”
 - ↳ สน.ใจดีต่อ_ คุณย์แปดสี่_ สามหกสอง_ สามหกสองสี่
 - “โกรด่วนก่อนหมดเขต<เว้น>คุณย์สองแปดสามหกเจ็ดเจ็ดเจ็ดเจ็ด”
 - ↳ โกรด่วนก่อนหมดเขต คุณย์สองแปดสามหกเจ็ดเจ็ดเจ็ดเจ็ด
- e. ตัวย่อ (เฉพาะกรณีที่พูดออกเสียงย่อ) ให้ยึดการสะกดที่เป็นทางการ เช่นจากเจ้าของหน่วยงาน (กรณีที่เป็นชื่อเฉพาะ) ราชบัณฑิตยสถาน (กรณีที่เป็นคำทั่วไป) หรือแหล่งที่น่าเชื่อถือได้
- คำเฉพาะ เช่น มค (มหาวิทยาลัยครินครินทริโตรด) บ.บ.ช. (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ)
 - คำทั่วไป เช่น สว. (มหาชิกวุฒิสภาก) พ.ศ. (พุทธศักราช) ผู้ PM2.5

กรณีเฉพาะในภาษาไทย

กำหนดให้ แทนสิ่งที่พูดหรือสิ่งที่ได้ยิน
และ แทนสิ่งที่ถอดความเป็นตัวเขียน

1. อักษรย่อ ตัวย่อ สะกดเมื่อผู้พูดออกเสียงย่อ แนวคิดโดยทั่วไปคือ ให้ใช้ตามหลัก **ราชบัณฑิตยสถาน** หากเป็นชื่อเฉพาะ ให้ยึดการสะกดตามการเขียนที่เป็นทางการของเจ้าของหน่วยงาน กรณีที่ภาษาพูดไม่ตรงกับภาษาเขียนมาก ให้ถอดความ ใกล้เคียงกับสิ่งที่พูด
 - “ปี คศ ส่องพันสอง”
↳ ปี ค.ศ. ส่องพันสอง
 - “ปี คศ ส่องคุณย์คุณย์สอง”
↳ ปี ค.ศ. ส่องคุณย์คุณย์สอง
 - “เดือน มกราคม กอพอ แล้วก็อะไรอะ.. มีนาสินะ”

- 👉 เดือน ม.ค. ก.พ. แล้วก็อะไรอะ มีนาสินะ
- “คนที่เข้ามาร่วมมากจากมองขอน้ำง มอศวอบ้ำง ป้อปขอบ้ำง”
👉 คนที่เข้ามาร่วมมากจาก มช. บ้ำง มศว บ้ำง ป.ป.ช. บ้ำง
- “กอ สำเกา บอ ใบไม้ หนึ่ง สอง สาม อกลนคร”
👉 ภ สำเกา บ ใบไม้ หนึ่ง สอง สาม อกลนคร
- “ชือເຮືອສະກົດດ້ວຍ ສອ ສາລາ ທຣີວ່າ ພອ ຖາຍືນນໍ”
👉 ຂໍ້ເຮືອສະກົດດ້ວຍ ສ ສາລາ ທຣີວ່າ ພ ຖາຍືນນໍ
- +👉 อุณหภูมิวันนี้สามสิบห้าองศาเซลเซียส
- +👉 ลบสิบองศา C
- +👉 พุทธศักราชสองพันห้าร้อยหากสิบเจ็ด
- +👉 สิบห้านาฬิกา สามสิบนาที
- +👉 สิบห้าจุดสามศูนย์น.
- +👉 บ่ายสามโมงครึ่ง

2. การตัดพยางค์ในคำ ให้ถูกความตรงตามสิ่งที่ได้ยินเฉพาะสิ่งที่ใช้กันทั่วไปหรือที่คนส่วนใหญ่ใช้

- ตัวแทนงต้นคำ (initial)
 - +👉 “เน็ต” (อินเทอร์เน็ต)
 - +👉 “กินหมม” (กินขนม)
 - +👉 “โรงบาล” (โรงพยาบาล)
 - +👉 “เป็นไร” (เป็นอะไร)
- ตัวแทนงกลางคำ (medial)
 - +👉 “มหาลัย” (มหาวิทยาลัย)
 - +👉 “ราชวี” (ราชบุรี)
 - ✗ “พิณ” (พิจารณา)
- ตัวแทนงท้ายคำ (final)
 - +👉 “อุบล” (อุบลราชธานี)
 - +👉 “แบบ” (แบบเตอร์)
 - +👉 “โทร” (โทรศัพท์)
 - +👉 “วันพุธส์” (วันพุธสับดี)
- กรณีพิเศษ
 - +👉 “เมกา” (อเมริกา)

3. คำลงท้ายหรือคำอนุภาค (final particles) กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- 👉 จริงนะ
- 👉 มาช้าเพราะແວກິນມາຂ້າວມານະ
- ✗ มาช้าเพราະແວກິນມາຂ້າວມາຫນະ

- ไปไหนมาล่ะ
 - ไปไหนมาหละ
- ครับ ครับผม
- วันนี้อยากจะทานอะไรดีนะ
- ใช่ค่ะ กำลังจะออกจากบ้านค่ะ
 - ใช่ค่า กำลังจะออกจากบ้านค่า
- ขอโทษด้วยนะคะ
 - ขอโทษด้วยนะค่ะ
- ไม่ทิวเพราะเพิ่งกินข้าวมานะคะ
- หนูจะไปไหนจัง
- ใช่จะ ตรงนั้นเลย
 - ใช่จะ ตรงนั้นเลย
- อะ อะ อะ อะ อะ

4. คำแสดงความลังเล (filled pauses) รวมถึงการติดอ่าง กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- เอ่อ คือว่าผมก็ไม่รู้
- อืม ผมคิดว่าวันศุกร์น่าจะได้ครับ
- อึ่ม ขอคิดแป็บนะ
- อ่า ไม่ไดกว่า
- แบบ แบบว่า วิชานี้มันยากอะ
- ก็ มันก็ได้แหละนะ
- มันกี กี กี กีได้แหละนะ
- ตะ ตะ แต่ว่า ฉันไม่ได้เป็นคนทำนะ

ข้อควรระวัง ไม่ใช่วันวรรคหากไม่ได้แสดงความลังเล สามารถสั่งเกตได้จากเสียงที่หยุดหรือไม่หยุดเว้นวรรค หากไม่แน่ใจ ให้พิจารณาจากความหมาย

- ก็ไดแล้วที่เป็นแบบนี้

5. คำอุทาน คำเติมเต็ม คำคั่นบทสนทนา หรือคำอุทาน (filler words) กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- เอ้า ทำแบบนี้ไม่ได้นะ
- เฮี้ย ทำอะไร
- อื้อ กว่าอ่าย
- เอ้าเหรอ ฉันไม่รู้
- อ้อ เข้าใจแล้ว
- เอ้อ เราเจอกันวันไหนนะ
- โอ้ห่า น่าทีงมาก
- โอ ทำไม่พูดแบบนั้น

- อี่น่ารังเกียจ
- โออี้ เจ็บแขน
- ว้าย กีดอะไรขึ้น

6. คำบ่งชี้ความเห็นด้วยในการสนทนา (pragmatic marker) กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- เอօ ก็ตามนั้นแหละ
- อือ ใช่ ตามนั้นเลย
- อือ ได้เลย
- อืม น่าจะใช่นะ (รูปเดียวกับคำแสดงความลังเล)
- อืม นำสนใจ
- อ่าอะ ตามนั้น

7. การกลมกลืนเสียง (sound assimilation) หากมีการกลมกลืนเสียงโดยที่จำนวนพยางค์คงเดิม ให้ถอดความตรงตามสิ่งที่ได้ยิน

- + ยังไง อย่างไร
- + อย่างเจ๊ อย่างนี้
- + อย่างเงี้ย อย่างนั้น
- + จริงงะ จริงอะ

หากมีการกลมกลืนเสียงโดยที่จำนวนพยางค์เปลี่ยนไป ให้ถอดความตามพจนานุกรม

- เดี้ยน
- ดิฉัน
- ยีบเอ็ด
- ยีสิบเอ็ด
- เตง
- ตัวเอง

8. การขึ้นเสียงสูง การลากเสียง และการกร่อนเสียง

กรณีที่ไม่ได้มีการกลมกลืนเสียงพยัญชนะ แต่มีการขึ้นเสียงสูง การลากเสียง และการกร่อนเสียง ให้ถอดความตามรูปพจนานุกรม

- “จริงเรอะ”
- จริงเหรอ
- “ไปกะไคร”
- ไปกับไคร
- “ใช่ละค้าบ”
- ใช่ละครับ
- “หะ อะไرنะยะ”
- อะ อะไرنะยะ

- “เริด”
 เลิศ
- “จิงป่าว”
 จริงเปล่า
- “เค้าไม่รักชั้น”
 เช้าไม่รักฉัน
- “โกรดหลอ”
 โกรธเหรอ

ข้อควรระวัง กรณีต่อไปนี้ถือเป็นรูปจนานุกรมทั้งหมด ให้ถอดความตามเสียงพูดจริง

- “เท่าไร เท่าไหร่”
 เท่าไร เท่าไหร่
- “เมื่อไร เมื่อไหร่”
 เมื่อไร เมื่อไหร่

ข้อยกเว้น ตามเสียงเฉพาะกรณีต่อไปนี้ซึ่งใช้กันแพร่หลาย

- “จริงรีป่าว จริงมั้ย”
 จริงรีเปล่า จริงมั้ย
- “คนเนี้ย”
 คนเนี้ย
- “ขออันนึง”
 ขออันนึง (ตัวอย่างนี้สำหรับภาษาไทยกลางเท่านั้น)

9. การใช้คำทับศัพท์กับการใช้ตัวอักษรละติน

- กรณีที่ถอดเป็นตัวภาษาอังกฤษ
 - ชื่อเฉพาะหรือวิสามานยนามที่สมบูรณ์ ให้อิงจากชื่อที่กำหนดเป็นทางการ
 - ใช้ iPhone รุ่นไหนอะ
 - ไปสมครงานที่ Apple
 - 7-Eleven ที่ใกล้ที่สุดอยู่ไหน
 - ส่งสติกเกอร์ Line มาทุกวันเลยนะ
 - บริษัท AutoX จำกัด เป็นบริษัทในกลุ่ม SCBX
 - บัตรเครดิต CardX ใช้ที่ไหนได้บ้าง
 - ตัวย่อ อักษรย่อภาษาอังกฤษ เช่น คำทับศัพท์เฉพาะทางหรือเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี อิงจากคำที่กำหนดเป็นทางการ
 - สาย HDMI ขายที่ไหนบ้าง
 - สินค้านี้ผ่าน QC แล้วหรือยัง
 - พัสดุกำลังส่งออกจาก DC

- คำภาษาอังกฤษที่มีจำนวน 2 คำย่อขึ้นไป
 - ต้องใช้ ID card เพื่อยืนยันตัวตน
 - วิธีการชำระเงินด้วย QR code
 - ติดต่อ call center ได้ตลอดวันลับสี่ชั่วโมง
- กรณีที่ถอดเป็นตัวภาษาไทย
 - เป็นชื่อเฉพาะที่โดนตัดพยางค์ออกหรือที่เรียกันไม่เป็นทางการ โดยอิงหลักเกณฑ์การทับศัพท์จากพจนานุกรมหรือจากราชบัณฑิตยสถาน
 - เดียวไปແວ່ງຂຶ້ອງທີ່ເຊື່ວ່ານ່ອຍ
 - ໝອນບັດເລີຍໄມ່ໄດ້ທຳກຳນອຍໆທີ່ເວົ້າພອຍ໌
 - คำทั่วไปหรือสามัญนาม โดยอิงหลักเกณฑ์การทับศัพท์จากพจนานุกรมหรือจากราชบัณฑิตยสถาน
 - จะໄປວິ່ງທ່ຽລໄກລໄກລແລ້ວຫົວຈົບແບຕມືອົບເຕີມຢັງ
 - ອາຍາກິນແອປເປີລູກແຕງແຕງ ທີ່ມັນຈໍາຈໍາ ກຣອບກຣອບ
 - ເຊັກໃຫ້ນ່ອຍວ່າໄຟລົດນີ້ຢັງມີທີ່ວ່າງໄໝ
 - ວ່າງວ່າງກົດຍາກໄປໜີ້ປົປົງ
 - ຖຸກຍື່ລົບນາທແລກໄດ້ສາມພອຍດ໌
 - > ຕ້ວອຍ່າງ ມ່ວະດໝ່ງກ່າວເງິນ
 - ຂອລເຕັດເມັນຕໍ່ຍັນຫຼັງຕ້ອງເລີຍຄ່າຮຽມເນີຍກີນາທ
 - ເຮັດແລກເງິນເປີ່ຍື່ນທຸກສາມ້ວ່າໂມງ
 - > ຕ້ວອຍ່າງ ມ່ວະດໝ່ງກ່າວເທັກ ໂໂລຍື
 - ດັດໃຊ້ສາມາດໂຟນຂະນະຂັບຂື້ນ
 - ກຽມເປີດລັບຜູ້ອັນເທົ່ວນັ້ນເນີນເພື່ອຕິດຕັ້ງແອປພລິເຄັ້ນ
 - ຕິດຕ່ອງສອບຄາມໄດ້ຜ່ານຂ່ອງທາງແຫຼດ
 - ແອນນີ້ໄມ່ໄດ້ອັບເດດມານານແລ້ວ
 - ຂ້ອຍກວ່ານ ລໍາຮັບສິ່ງທີ່ໄມ່ໃຊ້ชื่อเฉพาะ หากเป็นคำที่ไม่พบเห็นการสะกดด้วยการทับศัพท์ອຸ່ນໂລມໃຫ້ອັກສາຮະດິນໄດ້ เช่น
 - ມັນກີດຕ້ອງ negotiate ກັນນ່ອຍ
 - หลักเกณฑ์การทับศัพท์สามารถตรวจสอบได้ที่ ลິງກິນ หรืออ้างอิงเพิ่มเติมได้ที่ ฐานข้อมูลคำทับศัพท์ ของราชบัณฑิตยสถาน
 - สรุปการใช้อักษรไทยและอักษรละติน

ประเภท	อักษรไทย		อักษรละติน	
	ตัวอย่าง	คำอธิบาย	ตัวอย่าง	คำอธิบาย
คำ ทั่วไป	ຟັງເພັນແດນໜ້າ ຄລິກທີ່ລິງກິດໜັນນັນເພື່ອໄປ ຢັ້ງໂໂມເພິ່ງ ໜ້າຍແຄປໜ້າຈຳໄທ້ໜ່ອຍ	<ul style="list-style-type: none"> ● ໃຊ້ກັນคำທີ່ມີຄວາມ ໝາຍາກລາຍເປັນສ່ວນ ໜຶ່ງຂອງภาษาไทย ຫົວໜ້າຍມີໃນ 	ຟັງ mp3 ສ່າງ SMS ຜຸ່ນ PM2.5 ເຂົາພູດວ່າ Happy New	<ul style="list-style-type: none"> ● ຄັ້ງເພາະທາງຫົວໜ້າຍ ເກື່ອງກັບ ເທັກ ໂໂລຍື ນວັດກຣມ ໃ່ມ

	ปิดโนติก่อนเข้าโรง กินอาหารร่องกับโซ้ย แซนด์วิช เงินดอยลาร์ตกแล้ว ก้าชในโตรเจน ใส่ในวิป ครีม เด็กเจนใหม่ เอ้อยเป็นเฟมินิสต์	<ul style="list-style-type: none"> ภาษาไทยไปแล้ว ให้สะกดตามหลัก เกณฑ์การทับศัพท์ ของ ราชบัณฑิตยสถาน คำต่างประเทศที่โดน ตัดพยำค้อก 	Year อยากกิน hot chocolate ต้อง negotiate กันหน่อย ใหม่ ซื้อ SIM card	<ul style="list-style-type: none"> ตัวย่อ อักษรย่อภาษา อังกฤษ ประกอบเป็นด้วยคำ ย่อตั้งแต่สองคำขึ้นไป Code switching หรือพูดเลือก ประโยชน์ภาษาต่าง ประเทศ Code mixing เป็นคำ ที่ไม่นิยม ใช้รูปทับ ศัพท์
คำ เฉพาะ	น้องโฟกัสเป็นแฟนกับเจ้า นาสหรือนายบอส จะบินไปซื้อเค้กที่เซเว่น ใน ออกไก่ โด นายการะฟัด หมอบรัด เลย ทำงานอยู่ที่เวิร์คพอยท์	<ul style="list-style-type: none"> ชื่อเฉพาะของคนไทย (เช่นชื่อเล่น) ชื่อเฉพาะที่โดนตัด พยางค์ค้อก หรือชื่อ เฉพาะที่เรียกกันไม่ เป็นทางการ (เช่น เช เว่น ตัด Eleven ออก) ชื่อที่มีการสะกดมา นานแล้ว (เช่นชื่อ บุคลากร ประวัติศาสตร์) ชื่อเขตการปกครองที่ ใหญ่ตั้งแต่ระดับ จังหวัดขึ้นไป (จังหวัด + ประเทศไทย) 	7-Eleven ไม่ได้ขาย iPhone ญี่ปุ่นนิยมใช้ Yahoo! มา kakawa Google เคยกูเรื่อง Gone with the Wind ใหม Bill Gates ไม่ได้ทำงานที่ NASA แต่อยู่ Apple กิน Coke หรือ Pepsi ดี	<ul style="list-style-type: none"> ชื่อคน องค์กร หน่วย งาน ยี่ห้อ ต่าง ประเทศ สะกดตาม ชื่อที่เป็นทางการ ชื่อเขตการปกครองที่ เล็กกว่าระดับจังหวัด ลงมา

หมายเหตุ อนุญาตให้ใช้อักษร a-z หรือ A-Z สำหรับภาษาต่างประเทศเท่านั้น ไม่อนุญาตอักษรพิเศษอื่นๆ

◦ “เอลนิโน่”

👉 El nino

✗ El niño

10. การแก้คำผิด (correction) กรณีผู้พูดผิดผิด

◦ ผิดสิ่งที่ไม่มีโดยที่ไม่รู้หรือเข้าใจผิด ให้แก้เป็นสิ่งที่ต้องการสื่อถึงได้

◦ “ขอบคุณนิตพิก”

👉 ขอบคุณ Netflix

◦ “เรื่องนี้แสดงโดย Dwayne the Fog Johnson”

👉 เรื่องนี้แสดงโดย Dwayne the Rock Johnson

◦ ในกรณีที่ผู้พูดแก้สิ่งที่ตัวเองพูดเอง ให้ถอดความตามที่ได้ยิน

◦ “... +👉 “ไปเที่ยววนอง เอ้ย ระยองมา”

11. หากไฟล์เสียงนั้นมีเสียงที่ไม่ใช่เสียงพูดจากผู้พูด (non-speech sound) เช่น เสียงไอ จาม กระเอม หวาน หายใจ หัวเราะ ฯลฯ ให้ใช้ [tr] ระบุเป็นส่วนหนึ่งของการถอดความ

◦ “<เสียงไอ> เจ็บคอจัง ไอจนเหนื่อยเลย <เสียงถอนหายใจ>”

👉 [tr] เจ็บคอจัง ไอจนเหนื่อยเลย [tr]

12. ไม่ถอดความเสียงพื้นหลัง หรือเสียงที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงของมนุษย์ เช่น เสียง เครื่องดนตรี เสียงประตู เสียงปืน เสียงปรบมือ เสียง โทรศัพท์จากกลุ่มคน

ตัวอย่างเกี่ยวกับการถอดความสำหรับภาษาอีสาน

กำหนดให้ แทนสิ่งที่พูดหรือสิ่งที่ได้ยิน

และ แทนสิ่งที่ถอดความเป็นตัวเขียน

1. อักษรย่อ ตัวย่อ ให้ถอดความคำไทยหลักราชบัณฑิตยสถานส่วนคำอีสานสะกดตามรูปที่กำหนดในแนวทางการสะกดคำสำหรับภาษาอีสาน

- “ປີ ຄອ ຄອ ສອງພັນສອງ”
 ປີ.ຄ. ສອງພັນສອງ
- “ພຸທອະກໍາຮສອງທ້າກເຈືດ”
 ພຸທອະກໍາຮສອງທ້າກເຈືດ
- “ສົບຫ້ານາພິກາ ສາມສົບນາທີ”
 ສົບຫ້ານາພິກາ ສາມສົບນາທີ
- “ກອ ສຳເກາ ບອ ໃບໄໝ້ ມື່ ສອງ ສາມ ສກລນຄວ”
 ກ ສຳເກາ ບອ ໃບໄໝ້ ມື່ ສອງ ສາມ ສກລນຄວ
- “ລບ ສົບ ອອກຄ້າ ທີ່”
 ລບສົບອອກຄ້າ C

2. การตัดพยางค์ในคำ ให้ถอดความตรงตามสิ่งที่ได้ยิน

- ตำแหน่งต้นคำ (initial)
 - + ຕີບຂ້າວ (“ກະຕິບຂ້າວ” คำแปล: ກະຕິບ ໄສ່ຂ້າວ)
 - + ຂຍ້ຳ (“ອີຂຍ້ຳ” คำแปล: ອະໄຮ)
 - + ສອເຂີຍນົກ້າວ (“ດິນສອເຂີຍນົກ້າວ”)
 - + ຕໍາຫຸ່ງ (“ຕຳບັກຫຸ່ງ” คำแปล: ສົ້ມຕໍາ)
 - + ຂອ (“ຕະຂອ”)
 - + ຂຍັບ (“ຂຍັບ” คำแปล: ຂຍັບ)
- ตำแหน่งกลางคำ (medial)
 - + “ກາສິນຫຼູ້” (“ກາພິສິນຫຼູ້”)
 - + “ມອໄໝຄ້າ” (“ມອເຕອຣີໄໝຄ້າ”)
 - + “ກະມັງ” (“ກະລະມັງ”)
- ตำแหน่งท้ายคำ (final)
 - + “ຢໂສ” (“ຢໂສຮ”)
 - + “ສິ້ນ” (“ສິ້ນຜັກ” คำแปล: ຜັກດອງ)
- กรณีพิเศษ
 - + “ແກ່ວ” (“ແຈ່ວບອງ” คำแปล: ປລາວ້າທຽງເຄື່ອງ)
 - + “ນຸ້ມຸພະເຫວດ” (“ປະເພນີນຸ້ມຸພະເຫວດ” คำแปล: ນຸ້ມຸເຫວັນມໍາຫາຊາດີເກີ່ມຢັກບໍລະເວສລັ້ນດຽວ”)

- ข้อควรระวัง

- “ແກ່ພະເຫດເຂົ້າເມືອງ”
- “ແກ່ພຣະເວສເຂົ້າເມືອງ”

3. คำลงท้ายหรือคำอนุภาค (final particles) เป็นการเติมคำตำแหน่งท้ายสุดของถ้อยคำ โดยไม่เปลี่ยนแปลงความหมายหลักของประโยค กำหนดรูปเขียนดังนี้

คำลงท้ายแสดงการถาม	คำลงท้ายแสดงการแจ้งให้ทราบ	คำลงท้ายแสดงการสั่งหรือแนะนำ	คำลงท้ายแสดงความสุภาพ/คุ้นเคย
<ul style="list-style-type: none"> ໄປ ບໍ ນຸ້ ດຸ ໜະບໍ ຕີ ໜະຕິ ລ່ະ ເກາະ ຄະ ນ້ອ 	<ul style="list-style-type: none"> ເດື ເಡະ ນີ ເດືອ ແໜ່ງເດືອ ດອກ ຕ້ວ່າ ຈ້ອຍ ພະນະ ວ່າໜັນ ດອກຫວາ ໂລດແລ້ວ ນະ ຈໍາ ແໜນ ນ້ອ 	<ul style="list-style-type: none"> ແໜນະ ຄະແໜນະ ເຖະ ປະ ຕິລະ ແໜ່ງແມ້ລະ ໂລດເດືອ ໂລດແລ້ວ ໜະເຄາະເນາະ ຄະແໜນະ ເນາະດຸ ເຢ້ຍ 	<ul style="list-style-type: none"> ຄະ ຈໍາ ຄະ

ตัวอย่างสำหรับการทดสอบความจริง ดังนี้

- คำลงท้ายแสดงการถาม

- ກິນຂ້າວແລ້ວໄປ (คำแปล: กິນຂ້າວຫົວຍັງ)
- ແມ່ນເບາະ ແມ່ນນໍ່ ແມ່ນນົ້ວ ແມ່ນນົວ
- ແມ່ນນໍ່ (คำแปล: ໃຊ້ໃໝ່)
- ແມ່ນນູ້ ແມ່ນນູ້ນູ້ ແມ່ນນູ້ນູ້
- ແມ່ນນູ້ນູ້ (คำแปล: ໃຊ້ໃໝ່ໄໝວ້າ)
- ລອງເຂີດເປີ່ງດຸ ລອງເຂີດເປີ່ງດຸ ລອງເຂີດເປີ່ງດຸ ລອງເຂີດເປີ່ງດຸ
- ລອງເຂີດເປີ່ງດຸ (คำแปล: ລອງທຳດູລື)
- ມັນລືບຕກະບາງ ມັນລືບຕກະບັນ ມັນລືບຕກະບາງ ມັນລືບຕກະບັນ ມັນລືບຕກະບັນ
- ມັນລືບຕກະບັນ (คำแปล: ມັນຈະໄໝຕກຫົວອົງ)
- ຕີ ຕີ້ ຕີ້
- ຍັງໄປອຸ່ຽນ (คำแปล: ຍັງໄປອຸ່ຽນເຫຼືອ)

- ↳ มันลับตากชาติ (คำแปล: มันจะไม่ตกเหรอ)
 - ↳ มันลับตากชาติล่ะ (คำแปล: มันจะไม่ตกเหรอ)
 - ☺ ส่องปีล่ะ บ่เห็นกลับมา
 - ↳ ส่องปีล่ะ บ่เห็นกลับมา (คำแปล: ส่องปีแล้ว ไม่เห็นกลับมา)
 - ✗ ส่องปีหละ บ่เห็นกลับมา**
 - ↳ อิหยังเกะ ข้อยบได้ยิน (คำแปล: อะไรนะ ฉันไม่ได้ยิน)
 - ↳ เอ็ดหยังน้อ สิไปไส้น้อ (คำแปล: ทำอะไรนะ จะไปไหนนะ)
- คำลงท้ายแสดงการแจ้ง ให้ทราบ (inform)
 - ☺ อယุพันเต้
 - ☺ อယุพันเต'
 - ↳ อယุพันเต้ (คำแปล: อญนั่นใจ)
 - ☺ มันบ่แม่นเด่นี่
 - ☺ มันบ่แม่นเด่นี่
 - ☺ มันบ่แม่นเด่นี่
 - ↳ มันบ่แม่นเด่นี่ (คำแปล: มันไม่ใช่นะนี่)
 - ☺ อယุหมองนิ็น尼
 - ☺ อယุหมองนิชน尼
 - ↳ อယุหมองนิชน尼 (คำแปล: อญที่นี่นะ)
 - ☺ บ่แม่นเต็อะ
 - ↳ บ่แม่นเต็อ (คำแปล: ไม่ใช่นะ)
 - ☺ โทรหาแทนเด้อ โทรหาแทนเดือะ
 - ↳ โทรหาแทนเด้อ (คำแปล: โทรหาน่ออยนะ)
 - ☺ + ↳ คักแท้ดอก (คำแปล: สุดๆ ไปเลยนะ)
 - ☺ + ↳ ข้อยบได้ไปดอกเด้อ (คำแปล: ฉันไม่ได้ไปหรอกนะ)
 - ☺ ตัว ตัว ตัววะ
 - ↳ แม่นอယุตัว (คำแปล: ใช่นะ)
 - ☺ + ↳ ที่แรกว่าลิไป บัดนี้บ่ไปช้ำเด้ (คำแปล: ที่แรกว่าจะไป ตอนนี้ไม่ไปแล้วนะ)
 - ☺ + ↳ ที่แรกว่าลิไป บัดนี้บ่ไปจ้อย (คำแปล: ที่แรกว่าจะไป ตอนนี้ไม่ได้ไปชะแล้วนะ)
 - ☺ บอกว่าบีไปแล้วพะนะ พะนะ
 - ↳ บอกว่าบีไปแล้วพะนะ (คำแปล: บอกว่าไม่ไปแล้วว่างั้น)
 - ☺ + ↳ บอกว่าบีไปว่าชั้น (คำแปล: บอกว่าไม่ไป ว่าอย่างงั้น)
 - ☺ + ↳ แม่นอယุดอกหวา (คำแปล: ใช้(อญ)นะ)
 - ☺ + ↳ ข้อยกีหนีโดดแหลว (คำแปล: ฉันกีหนีเลยลี)
 - ☺ “มันแม่นอယุนนะ” “มันแม่นอယุหนา” “มันแม่นอယุน่า”

- ↳ มันแม่นอยู่นะ (คำแปล: มัน ใช่นะ)

 - ⓘ “เอาโลดจ้า”

↳ เอาโลดจ้า (คำแปล: เอาเลยจ้า)

 - ⓘ “ว่าสิไปอยู่เหنم”

↳ ว่าจะไปอยู่เหنم (คำแปล: ว่าจะไปอยู่นั้น)

 - ⓘ ข้อยอักษรพยายามน้อ (คำแปล: ฉันรักมากนน)
- คำลงท้ายแสดงการสั่งหรือแนะนำ
 - ⓘ + ↳ เอามาแหนะ (คำแปล: เอามาตี)
 - ⓘ + ↳ เอามาถะแหนะ (คำแปล: เอามาตี)
 - ⓘ + ↳ พ่าวแทน่เค้า (คำแปล: รีบหน่อยเดอะ)
 - ⓘ + ↳ พ่าวเอาไปคืนเลยปะ (คำแปล: รีบเอาไปคืนเลยเดอะ)
 - ⓘ + ↳ เจ้ากีลองเบิ่งติลัง (คำแปล: เธอกีลองดูตี)
 - ⓘ + ↳ วัดงามงาม แทน่แม้ลัง (คำแปล: วัดสวยงาม หน่อยตี)
 - ⓘ + ↳ เฮ็ดเงงโลดเด้อ (คำแปล: ทำเงงเลยนนะ)
 - ⓘ + ↳ ด่าโลดแหลัว (คำแปล: ด่าเลยสิ)
 - ⓘ จะแม่นย้อนน้อ
 - ⓘ จะแม่นย้อนเนาะ

↳ จะแม่นย้อนเนาะ (คำแปล: ร้อนจังเลยเนอะ)

 - ⓘ ไปหาหมอชะເການນ้อ
 - ⓘ ไปหาหมอชะເການเนาะ

↳ ไปหาหมอชะເການเนาะ (คำแปล: ไปหาหมอชะເກອະນະ)

 - ⓘ + ↳ ปลงลงถะแหนะ (คำแปล: วางลงสิ)
 - ⓘ ลองเบิ่งดຸ มันดີບ
 - ⓘ ลองเบิ่งດຸ มันดີບ
 - ⓘ ลองเบิ่งດຸ มันดີບ
 - ⓘ ลองเบิ่งດຸ มันดີບ

↳ ลองเบิ่งດຸ มันดີບ (คำแปล: ลองดูสิ มันดີให้ม)

 - ⓘ + ↳ กະແມ່ນອູ້ເຂັຍ (คำแปล: ກີ່ໃຊ້(ອູ້)ນະ)
- คำลงท้ายแสดงความสุภาพ/คุณเคย
 - ⓘ + ↳ แม่นอยู่ค่ะ ไปນີ້ອື່ນບໍ່แม่นມີນີ້ (คำแปล: ໃຊ້(ອູ້)ຕະ ໄປວັນອື້ນໄມ່ໃຊ້ວັນນີ້)
 - ⓘ + ↳ ບໍ່ແມ່ນຈ້າ (คำแปล: ໃນ ໃຊ້ຈ້າ)
 - ⓘ “พີ່ເຫັດງານອູ້ບໍ່ຄ່າ” “พີ່ເຫັດງານອູ້ບໍ່ຄ່າ”

↳ ພີ່ເຫັດງານອູ້ບໍ່ຄ່າ

 - ⓘ “ພີ່ເຫັດງານອູ້ບໍ່ຄ່າ”

↗ พิธีเด้งงานอยู่บ่คะ (คำแปล: พิทำงงานอยู่ໃช້ໄທມຄະ)

4. คำแสดงความลังเล (filled pauses) กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- ☺ + ↗ อัน ผມບໍ່ສັ້ນ (คำแปล: ເອີ່ມ ພມໄມ່ຮັ້ງ)
- ☺ อ່າ ພ່ອ ໄທງ່າເລາບອກສິມາເດັ່ລະ
- ☺ อ່າ ພ່ອ ໄທງ່າເລາບອກສິມາເດັ່ລະ
- ↗ อ່າ ພ່ອ ໄທງ່າເລາບອກສິມາເດັ່ລະ (คำแปล: ເອ່ວ່າ ບູ້ທ່ານບອກຈະມານະ)
- ☺ + ↗ ເອີ່ມ ຂອດິດກ່ອນເຕື້ອ (คำแปล: ເອີ່ມ ຂອດິດກ່ອນນະ)
- ☺ + ↗ ອື່ມ ເສັກະຈາລີແບບວ່າ (คำแปล: ອື່ມ ເຮັກ້ອາຈະແບບວ່າ)
- ☺ + ↗ ກະ ມັນກະດີອູ້ດອກ (คำแปล: ກີ່ມັນກີ່ດີອູ້ຫຮອກ)

ຂ້ອງຄວະຮະວັງ ໄນໃຊ້ເວັນວຽກທາກໄມ່ໄດ້ແສດງความลังເລ ສາມາດສັງເກົດໄດ້ຈາກເລື່ອງທີ່ຫຍຸດຫຼືໄມ່ຫຍຸດ
ເວັນວຽກທາກໄມ່ແນ່ໃຈ ໃຫ້ພິຈານາຈົກວາມໝາຍ

- ☺ + ↗ ກະດີແລ້ວທີ່ປໍສູ້ (คำแปล: ກົດີແລ້ວທີ່ໄມ່ຮັ້ງ)
- ☺ + ↗ ແບນ ແບນວ່າຂໍອຍກົບອກນົກ (คำแปล: ແບນ ແບນວ່າລັນກົບອກໄໝ່ຖຸກ)
- ☺ + ↗ ກາຣີຕິດອ່າງ - ຕະ ຕະ ແຕ່ວ່າມັນບໍ່ແມ່ນ (คำแปล: ຕະ ຕະ ແຕ່ວ່າມັນໄມ່ໃໝ່)

5. คำเติมเต็ม คำคั่นบทสนทนา หรือคำอุทาน (filler words) กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- ↗ ປະ ກິນຫຸບນຳກັນ (คำแปล: ມາເຄອະກິນຫຸບດ້ວຍກັນຄົບ)
- ↗ ເວ້າ ມັນແມ່ນອູ້ບໍ່ (คำแปล: ເວ້າ ມັນ ໃຫ້(ອູ້)ຫຼວດ)
- ↗ ຂ້ວຍ ເປັນອູ້ຕີ (คำแปล: ເຂັ້ມ ເປັນ(ອູ້)ຫຼວດ)
- ↗ ອື້ອ ກະວ່າອູ້ (คำแปล: ອື້ອ ກີ່ວ່າອູ້)
- ↗ ໂອໍດີ ຂ້ອຍບໍ່ສັ້ນ (คำแปล: ເວ້າຫຼວດ ລັນໄມ່ຮັ້ງ)
- ↗ ໂອໍ ເຂົ້າ ໄຈແລ້ວ (คำแปล: ອ້ອໍ ເຂົ້າ ໄຈແລ້ວ)
- ↗ ເອ້າ ແມ່ນ ແມ່ນ (คำแปล: ເອ້າ ໃຊ່ງ)
- ↗ ປັດ ເປັນຕາຈີດແທ້ (คำแปล: ໂອໍໂທ ນ່າທຶ່ງມາກ)
- ↗ ປັດໂທ ຄືອກລ້າເວົາ (คำแปล: ໂທ ທຳໄມກລ້າພຸດ)
- ↗ ປັດດີໂທ ຄືອກລ້າຂຶ້ນເລື່ອງ (คำแปล: ໂທ ທຳໄມກລ້າຂຶ້ນເລື່ອງ)
- ↗ ບຸນຍ ເປັນຕາຈີດແທ້ (คำแปล: ໂອໍໂທ ນ່າທຶ່ງມາກ)
- ↗ ເອ້າ ດາວກຈຸນມື້ອ ໄດເກາະ (คำแปล: ເອ້າ ດາວກຈຸນວັນໃຫນນະ)
- ↗ ເອີ່ຍະ ເປັນຕາຂີ້ເດືອດນາງ (คำแปล: ອື່ນ່າຮັກເກີຍຈະນະ)
- ↗ ເອ້າ ເລຍບັດນີ້ ເຈັບຄັກ (คำแปล: ໂອ້າ ເລຍທີ່ນີ້ ເຈັບມາກ)
- ↗ ບັດນີ້ກະເອະ ເລຍບັດນີ້ ເຈັບຄັກ (คำแปล: ທີ່ນີ້ກີ່ ໂອ້າ ເລຍທີ່ນີ້ ເຈັບມາກ)

6. คำบ่งชี้ความเห็นด้วยในการสนทนา (pragmatic marker) กำหนดรูปเขียนทั้งหมดดังนี้

- ↗ ເອ ກະວ່າເນາງ (คำแปล: ເອ ກີ່ວ່ານະ)
- ↗ ອື່ມ ກະນາສີເປັນຈົ່ງໜັ້ນ (ຮູບເຕີຍກັບคำแสดงความลังເລ) (คำแปล: ອື່ມ ກົນຈະເປັນອູ້ງ່າງນັ້ນ)
- ↗ ອື້ອ ແມ່ນ ແມ່ນ (คำแปล: ອື້ອ ໃຊ່ງ)

- อือ ได้เลย (คำแปล: อือ ได้เลย)
- อืม เข้าท่า (คำแปล: อืม เข้าท่า)

7. การกลมกลืนเสียง (sound assimilation) หากมีการกลมกลืนเสียง โดยที่จำนวนพยางค์คงเดิม ให้ถอดความ ตรงตามสิ่งที่ได้ยิน

- + ยังไง อย่างไร
- + อย่างนี้ อย่างนี้
- + อย่างนั้น อย่างนั้น
- + จริงงะ จริงอะ

หากมีการกลมกลืนเสียง โดยที่จำนวนพยางค์เปลี่ยนไป ให้ถอดความตามพจนานุกรม

- วันເກາະ
- ວ່າໜັນເກາະ
- ຄົ້ນ
- ຄ້າຄົນ

8. การซึ้นเสียงสูง การลากเสียง และการกร่อนเสียง คำอีสาน ให้ถอดความตามรูปปกติ สะกดตามการออกเสียง ระบบวรรณญาติของอีสาน ส่วนคำไทย ให้คงรูปไทย

- “ວ່າຈຶ່ງ ໄດ້”
 ວ່າຈຶ່ງ ໄດ້ (คำแปล: ວ່າຍັ້ງ ໄດ້)
- “ອຢ່າວວ່າຈຶ່ງໜັ້ນຈຶ່ງໜີ້ເກາະ”
 ອຢ່າວວ່າຈຶ່ງໜັ້ນຈຶ່ງໜີ້ເກາະ (คำแปล: ອຢ່າວວ່າຍັ້ງໜັ້ນອຢ່າວຍັ້ງໜີ້ເກອະ)
- “ຂອອັນນິ່ງ”
 ຂອອັນນິ່ງ
- “ໄປກັ້ນໄພ” “ໄປກັ້ນໄພ”
 ໄປກັ້ນໄພ (คำแปล: ໄປກັ້ນໃກຣ)
- “ແມ່ນລະຄ້າບ”
 ແມ່ນແລ້ວຄຽນ (คำแปล: ໃໝ່ແລ້ວຄຽນ)
- “ເຫັນຈະຂອງມີຄັກຍາພ”
 ເຫັນເຈົາຂອງມີຄັກຍາພ (คำแปล: ເຫັນຕົວເອງມີຄັກຍາພ)
- “ທີ່ອີຫຍັງເກາະ”
 ທີ່ອີຫຍັງເກາະ (คำแปล: ທີ່ອະໄຮນະ)
- “ມັນຂູລົງແມະ”
 ມັນຂູລົງແມະ (คำแปล: ມັນຮ່ວງລົງອະ)
- “ນອນເດີກແກະ”
 ນອນເດີກແກະ (คำแปล: ນອນເດີກຈັງ)
- “ນິ່ປີໄປລະບາດນີ້” “ນິ່ປີໄປລະບາດໜີ້”

- ↳ บ้าไปแล้วดันนี้ (คำแปล: ไม่ไปแล้วทีนี้)
- ☺ “มาอีกแล้วครับ มาพัวแหวลว์”
- ↳ มาอีกแล้วครับ มาพัวแหวลว์ (คำแปล: มาอีกแล้วครับ มาโน้นนะ)

9. คำบ่งชี้และคำสรรพนาม ให้ถอดโดยเทียบเคียงกับคำรูปไทยที่สื่อความ trigon กัน

- ☺ “แมวโตชนิดื๊อคัก” “แมวโตชนิดื๊อคัก”
- ↳ แมวโตชนิดื๊อคัก (คำแปล: แมวตัวนี้ชั้นมาก)
- ☺ “สิเข็ดได้แนบหนิน”
- ↳ สิเข็ดได้แนบหนิน (คำแปล: จะทำได้แน่ไหมนี่)
- ☺ “หนังสือเล่มเนี้ยเขียนดี” “หนังสือเล่มเนี้ยเขียนดี”
- ↳ หนังสือเล่มเนี้ยเขียนดี (คำแปล: หนังสือเล่มนี้เขียนดี)
- ☺ “เนี้ย หมายดีต้องแบบเนี้ย” “เนี้ย หมายดีต้องแบบเนี้ย” “เนี้ย หมายดีต้องแบบเนี้ย”
- ↳ เนี้ย หมายดีต้องแบบเนี้ย (คำแปล: เนี้ย(นี่)หมายดีต้องแบบเนี้ย(นี่))
- ☺ “นีมันของข้อย” “นีมันของข้อย” “หนีมันของข้อย”
- ↳ นีมันของข้อย (คำแปล: นีมันของฉัน)
- ☺ “วางแผนไว้นี่ล่ะ” “วางแผนไว้นี่ล่ะ” “วางแผนไว้นี่ล่ะ”
- ↳ วางแผนไว้นี่ล่ะ (คำแปล: วางแผนไว้นี่ล่ะ)
- ☺ “พี่เข้ากรุงเทพมาเนี้ยจักปีแล้ว” “พี่เข้ากรุงเทพมาเนี้ยจักปีแล้ว”
- ↳ พี่เข้ากรุงเทพมาเนี้ยจักปีแล้ว (คำแปล: พี่เข้ากรุงเทพมาเนี้ย กี่ปีแล้ว)
- ☺ “เนี่ยบ่แม่นเรื่องปกติ”
- ↳ “เนี่ยบ่แม่นเรื่องปกติ” (คำแปล: เนี่ยไม่ใช่เรื่องปกติ)
- ☺ “เรื่องเนี่ยบ่แม่นเรื่องปกติ”
- ↳ “เรื่องเนี่ยบ่แม่นเรื่องปกติ” (คำแปล: เรื่องเนี้ยไม่ใช่เรื่องปกติ)
- ☺ “เอาสำเนี้ย สามกิโล”
- ↳ “เอาสำเนี้ย สามกิโล” (คำแปล: เอาเท่าเนี้ย สามกิโล)

10. การใช้คำทับศัพท์กับการใช้ตัวอักษรลงทะเบียน

- กรณีชื่อเฉพาะหรือวิสามานยนาม ให้อิงจากชื่อที่กำหนดเป็นทางการ
 - ↳ ใช้ iPhone รุ่น ไดอะ (คำแปล: ใช้ iPhone รุ่นไหนอะ)
 - ↳ ยี่ห้อ Apple
 - ↳ ร้าน 7-Eleven
 - ↳ ส่งสติกเกอร์ Line มาทุกเมืองเลยนะ (คำแปล: ส่งสติกเกอร์ Line มาทุกวันเลยนะ)
- กรณีที่ไม่ใช้ชื่อเฉพาะ หรือเป็นชื่อเฉพาะที่โดนตัดพยางค์ออก หรือชื่อเฉพาะที่เรียกกันไม่เป็นทางการ ให้ใช้ตัวอักษรไทย โดยวิธีทับศัพท์ให้อิงจากพจนานุกรมหรือจากราชบัญชีที่อยู่ในสถานที่
 - ↳ ชาร์จแบตเติมไป (คำแปล: ชาร์จแบตเติมยัง)
 - ↳ แระซื้อของที่เซเว่น

11. การแก้คำพูด (correction)

- พูดลิ่งที่ไม่มีโดยที่ไม่รู้หรือเข้าใจผิด ให้แก้เป็นลิ่งที่ต้องการสื่อถึงได้
 - “มักเล่นคุตบอล”
 - มักเล่นฟุตบอล(คำแปล: ชอบเล่นฟุตบอล)
 - “สิพาไปกินบิงชู”
 - สิพาไปกินบิงชู (คำแปล: จะพาไปกินบิงชู)
- แก้ลิ่งที่ตัวเองพูดเอง ให้ถอดความตามที่ได้ยิน
 - + “ไปเที่ยววนนอง เอี้ย ระยองมา”

12. หากไฟล์เสียงนั้นมีเสียงที่ไม่ใช่เสียงพูดจากผู้พูด (non-speech sound) เช่น เสียงไอ จาม กระเอม หัว ระคายคอ ถอนหายใจ หัวเราะ ฯลฯ ให้ใช้ [ns] ระบุเป็นส่วนหนึ่งของการถอดความ

- “<เสียงไอ> เจ็บคอจัง ใจจนเหนื่อยเลย <เสียงถอนหายใจ>
 - [ns] เจ็บคอจัง ใจจนเหนื่อยเลย [ns]

13. ไม่ถอดความเสียงพื้นหลัง หรือเสียงที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงของมนุษย์ เช่น เสียงเครื่องดนตรี เสียงประตู เสียงปืน เสียงปรบมือ เสียงโทรศัพท์ ฯลฯ

ตัวอย่างการถอดความ

ตัวอย่างที่ 1

- “อ้ายเพ็นสามคนคือได้เห็นพี่หม่องหนิหละ”
- อ้ายเพ็นสามคนคือได้เห็นพี่หม่องนี่ละ

จุดที่ต้องปรับตามไกด์ไลน์

1. หม่อง
 - สะกด ‘หม่อง’ เพราะเสียงตรงกับช่อง T5 จึงสะกดพยัญชนะต้นอักษรสูง ‘ไม้โท’
2. หนิหละ
 - ตามหลักการขึ้นเสียงสูง การลากเสียง และการกร่อนเสียง จากบริบทนี้ ‘นำ’ จะกร่อนมาจาก ‘นี’ จึงถอดเป็น ‘นี’
3. หละ
 - ตามหลักคำลังท้ายหรือคำอนุภาค ‘หละ’ กำหนดรูปเขียนเป็น ‘ละ’

ตัวอย่างที่ 2

- “กระแสทที่ເຂົາອູ້ໜີ”
- กระแสທ[ເຂາ]<ເຮາ>ອູ້ໜີ

จุดที่ต้องปรับตามไกด์ไลน์

1. ເຂາ
 - ปฏิภาณกับภาษาไทยกลางที่ตามไกด์ไลน์กำหนดว่า ให้ถอดตามที่ได้ยิน จึงต้องทำ correspondence ‘ເຂາ’ <> ‘ເຮາ’
2. ຜິມ
 - ตามหลักการขึ้นเสียงสูง การลากเสียง และการกร่อนเสียง จากบริบทนี้ ‘ນໍາ’ จะกร่อนมาจาก ‘ນີ’ จึงเขียนเป็น ‘ນີ’

ตัวอย่างที่ 3

💬 “ชีวิตจริงจะหลาย เว้าอยู่เบิดมือตั้งแต่เข้าออกค่าค่า”

👉 ชีวิตจริง[กะ]<กี>หลาย เว้าอยู่เบิดมือตั้งแต่[เข้า]<เข้า>ออกค่าค่า

จุดที่ต้องปรับตามໄก์ไลน์

1. กะ <> กี

- ปฏิภาณกับภาษาไทยกลางที่ระบุว่าให้ถอดตามที่ได้ยิน จึงต้องทำ correspondence ‘กะ’ <> ‘กี’

2. เข้า <> เข้า

- ปฏิภาณกับภาษาไทยกลางที่ระบุว่าให้ถอดตามที่ได้ยิน จึงต้องทำ correspondence ‘เข้า’ <> ‘เข้า’

3. ค่า

- ตามหลักคำลังท้ายหรือคำอนุภาค กำหนดรูปเขียนเป็น ‘ค่า’

ตัวอย่างที่ 4

💬 “อธิบาย แม่น เคยกوبເອີມວິເຮັດຈຶ່ງ ໄດກົບຄື່ອເຂາ”

👉 [ŋr] แม่น เคยกົບ MV ເຮັດຈຶ່ງ ໄດກົບຄື່ອເຂາ

จุดที่ต้องปรับตามໄก์ไลน์

1. อธิบาย

- ตามหลักเสียงที่ไม่ใช่เสียงพูด ใส่ [ŋ] แทนเสียงที่ไม่ใช่เสียงพูด

2. ກົບ

- ตามหลักการใช้ทับศัพท์และตัวอักษรละติน ตามหลักการทับศัพท์ของราชบัณฑิตสะกด ‘copy’ เป็น ‘ກົບປີ້’ จึงเขียนเป็น ‘ກົບປີ້’

3. ເອີມວິ

- ตามหลักการใช้ทับศัพท์และตัวอักษรละติน เป็นอักษรย่อภาษาอังกฤษ จึงเขียนเป็น ‘MV’

